

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІАКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий денної освіти
Кафедра туристичного та готельного бізнесу

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

Г. П. Скляр
(підпис)

22 червня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	«Туризмологія»
освітня програма/ спеціалізація	«Туризм» <small>(назва)</small>
спеціальність	242 Туризм <small>(код, назва спеціальності)</small>
галузь знань	24 Сфера обслуговування <small>(код, назва галузі знань)</small>
ступінь вищої освіти	магістр <small>(молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії)</small>

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри туристичного та готельного бізнесу Протокол засідання кафедри від 22 червня 2022 р., № 10

Укладачі програми:

Скляр Г.П., д. е. н., професор, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

Дробиш Л.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»;

Тараненко О.О., к.е.н., доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі».

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми спеціальності «Туризм»
ступеня магістр

Г.П. Скляр

_____ (підпис)

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	4
Розділ 2 Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни	6
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	15
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів.....	27
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	29
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни	31

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Опис навчальної дисципліни «Туризмологія»

Місце в структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити: висхідна. Постреквізити: Міжнародний туризм, Управління туристичними дестинаціями.</i>
Мова викладання	українська
Статус дисципліни	обов'язкова
Курс / семестр вивчення	1/1
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	4/2
Денна форма навчання:	
Кількість годин: – загальна кількість: 1 семестр - 120.	
- лекції: 16	
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 32	
- самостійна робота: 72	
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): екзамен	
Заочна форма навчання:	
Кількість годин: – загальна кількість: 120.	
- лекції: 6	
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 2	
- самостійна робота: 112	
- вид підсумкового контролю (ПМК, екзамен): екзамен	

Розділ 2. Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Метою навчальної дисципліни є узагальнення накопичених знань в період вивчення туризмознавчих дисциплін, створення цілісної уяви про туризм як соціальний інститут, як певну форму природно-суспільного буття та життєдіяльності людини, що подорожує.

Таблиця 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
<ul style="list-style-type: none">• ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності;• ЗК2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі;• ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;• ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;• СК1. Здатність застосувати у професійній діяльності категорійно-термінологічний апарат, концепції, методи та інструментарій системи наук, що формують науковий базис туризму та рекреації;• СК2. Здатність планувати і виконувати наукові та/або прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації;• СК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією.	<ul style="list-style-type: none">• РН1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань;• РН2. Спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або впровадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур у сфері туризму і рекреації.

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретико-методологічні засади туризмології

Тема 1. Туризмологія у системі туризмознавства

Туризм як соціогуманітарний, соціокультурний та соціально-економічний феномен планетарного масштабу. Феномен туризму як об'єкт теоретичного знання. Найбільш загальні знання про туризм – туризмознавство. Навчальна дисципліна «Основи туризмознавства» в економічному університеті.

Теоретико-методологічне забезпечення туристичних досліджень. «Чиста» і бізнес – орієнтована гілки туристичної науки. Міждисциплінарний характер дослідження туризму. Проблема, моделі і підходи формування інтегрованої теоретико-методологічної науки про туризм. Туризмологічна модель з переважаючим гуманітарним підходом. Туристикологічна модель з переважаючим соціоекономічним підходом. Автономізаційна модель з еволюційним підходом.

Місце туризмології в структурі соціогуманітарних наук. Гуманітарний поворот в розвитку суспільства. Актуалізація потреби створення теорії туризму. Використання теоретичних положень інших дисциплін.

Діяльність міжнародних туристичних організацій з осмислення сутності туризму. Питання гуманістичної, соціальної і економічної значущості туризму в міжнародних нормативно-правових актах. Туризмологічна компонента основного директивного документу ЮНВТО – Глобального етичного кодексу туризму. Рамкова конвенція ЮНВТО з етики туризму.

Особливості науковометричних понять туризмознавство, туризмометрія, туризмографія, туризмологія.

Туризмологія як наукова дисципліна. Розділи туризмологічного знання. Об'єкт, предмет і суб'єкт туризмології. Принципи туризмології. Загальнонаукові підходи. Специфічні принципи. Загальнонаукові та специфічні методи дослідження у туризмології. Функції туризмології.

Туризм як соціальний інститут. Атрибутивні ознаки туризму як соціального інституту. Системна структура інституту туризму. Гостинність в структурі туризму. Індустрія дозвілля, рекреація та анімація в туризмі. Соціалізація, партнерство і міжкультурна комунікація в туризмі.

Тема 2. Туризмологічні концепти

Концепт (поняття) як основна одиниця концептуальної логічно побудованої та науково обґрунтованої схеми. Тезаурус туризмознавства. Тезаурус туризмологічного знання. Структурно-логічна схема побудови понятійного апарату туризмологічного знання. Терміни-концепти науковців-туризмологів. Терміни, що зафіксовані у міжнародних і вітчизняних нормативно-правових актах. Авторські туризмологічні терміни-концепти у структурі практико-орієнтованого навчання магістрів з туризму.

Концепти «людський вимір туризму», «турист», «туризм», що знаходяться у центрі науково-теоретичної рефлексії туризму. Основні терміни-концепти, що системно відображають характеристики туризму, взаємодію елементів загальної структури. Глибинна сутність феномену туризму. Особистість туриста і соціальний простір туризму. Самореалізація особистості у процес пізнання світу «Іншого». Тенденція гуманізації, антропологізації та аксіологізації сучасного соціогуманітарного знання про туризм. Турист як центральний об'єкт туризмології. Особистісні характеристики туриста. Основні концепції провідних туризмологів. Основні наукові підходи до визначення сутності феномену туризму. Системний підхід у дослідженні туризму. Наукові класифікації туризму.

Концепти «подорож» і «подорожуючий». Подорож у туризмі. Головні відмінності туризму від подорожей. Туризм як окремий і специфічний вид подорожі. Туризмологічний, географічний і краєзнавчий підходи до подорожі. Концепт «дестинація». Аттрактори як основа туристської дестинації. Позитивні емоції, враження у туризмі. Особистісний туристський досвід.

Концепти «туристичний продукт», «туристичні ресурси», «туристична індустрія» у системі туризмознавства та туризмологічного знання. Сутність туристичних продуктів.

Туристичний потенціал. Структурні і функціональні туристичні ресурси. Туристична інфраструктура. Транспортна доступність. Функціональні ресурси. Економічні, політичні, культурні, психологічні, технологічні та екологічні умови.

Туристична індустрія. Система індустрії туризму. Характеристики індустрії туризму як складної багаторівневої системи з виробництва туристичного продукту.

Концепт «соціокультурна комунікація у туризмі». Види взаємодії в туризмі. Комунікативна культура. Стадії розгортання комунікативного процесу. Форми комунікації у туризмі. Трансцендування людини в туризмі. Міжкультурна комунікація. Інформаційні технології.

Тема 3. Історичний розвиток туризму та еволюція туризмологічного знання

Історичний підхід у туризмології. Періодизація історії туризму. Етапи розвитку історії подорожей та туризму. Етап передісторії туризму, або початковий етап. Етап зародження і розвитку організованого туризму. Періоди розвитку історії подорожей та туризму. Періоди першого етапу. Період Стародавнього світу. Період Середньовіччя. Період Великих географічних відкриттів (сер. XV – сер. XVII). Період Просвітництва і початку промислової революції (сер. XVII – сер. XIX ст.). Періоди другого етапу. 1841-1914 р.р.- період елітарного туризму. 1914-1945 р.р – міжвоєнний період. 1945-1991 р.р. – період масового туризму. 1991 р. – наш час – період глобалізації туризму.

Перші рефлексії феномену подорожей у міфології, літературі, філософії. Подорожні сюжети міфів Стародавньої Греції. Перші путівники. Узагальнення подорожей в античній філософії (Фалес, Солон, Піфагор, Платон, Анахарсіс, Прокл). Спільне спонукальне коріння у подорожуванні та філософії. «Географія» Страбона та «Історія» Геродота. Подорожі Ціцерона. Характер подорожей в епоху

Середньовіччя, їх відображення у теологічних вченнях Св. Августина і Фоми Аквінського. Паломництво і місіонерство. Українська паломницька проза. Подорожі у Новий час. Ф.Бекон і Ж.Ж. Руссо про подорожі. Мандрівний філософ-богослов Г.С. Сковорода про подорожі.

Генезис науки про туризм. Передтуризмологічний період – накопичення та узагальнення знань про туризм. Період виникнення наукових знань про туризм. Поява перших праць щодо туристичної діяльності.

Формування національних туризмознавчих шкіл (із 30-х р.р. ХХ ст.): австрійської, німецької, британської, датської, швейцарської, французької, польської, болгарської, північноамериканської.

Створення міжнародних туристичних організацій. Формування наукових принципів організації туристичного руху. Міжнародна спілка офіційних туристичних організацій (МСОТО) та її науково-організаційна діяльність. Міжнародна асоціація наукових експертів у галузі туризму. Міжнародна академія туризму в Монте-Карло. Висвітлення туризмознавчих проблем у наукових спеціалізованих періодичних виданнях. Створення Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО). Наукові методи осмислення феномену туризму. Сучасні тенденції розвитку туризмологічного знання.

Генезис туризмологічних досліджень в Україні. Першість чернівецьких науковців у започаткуванні туризмологічного знання. Фундаментальні дослідження київської туризмологічної школи. Туризмологічні дослідження в регіонах.

Тема 4. Філософія туризму як методологічна основа туризмології

Філософія туризму в системі філософського знання. Завдання філософії туризму. Філософська рефлексія духовних трансформацій подорожуючої особистості.

Основні розділи філософії туризму. Історія філософії туризму. Онтології туризму. Феноменологія туризму. Герменевтика туризму. Екзистенціологія туризму. Антропологія туризму. Аксиологія туризму.

Онтологія туризму. Туризм як різновид соціального буття. Загальні характеристики, закономірності прояву і розвитку туризму як соціальної реальності. Сутність, просторові, часові характеристики туризму. Природне (земна поверхня, ближній космос) і суспільне середовище туризму. Соціальна онтологія туризму. Туристська теоретична свідомість. Формування світоглядних орієнтацій та спрямування діяльності суб'єктів туристської практики. Соціальна реальність і дійсність туризму.

Феноменологія туризму. Поняття феномену і номену. Феноменологічний метод. «Життєвий світ» як центральна категорія феноменології. Світ безпосереднього життєвого досвіду як фундамент людського знання. Особливості феноменологічної концепції «життєвий світ» у філософії туризму. Власний культурний досвід туриста. Крос-культурна та міжсуб'єктна комунікація в туризмі. Сміслові значення та уявлення у свідомості туриста. Розуміння та осягнення навколишньої та суспільної дійсності у свідомості туриста.

Герменевтика туризму. Осмислення життєвого світу подорожей. Герменевтика як мистецтво розуміння та інтерпретації, пояснення, тлумачення. Герменевтичні процедури сприйняття і розуміння артефактів. «Розшифровка» і «привласнення» артефактів людиною-туристом. Світоглядно-філософські процедури порівняння, оцінювання та самоідентифікації в туризмі. Формування у туриста етико-психологічного комплексу культурно-зумовлених відчуттів.

Екзистенціологія туризму. Сутність філософської концепції екзистенціалізму. Самореалізація людини. Туризм як вихід за «межі» повсякденного буття особистості. Філософські екзистенціали (символи). Екзистенційна мережа туристського простору. Екзистенційний сенс подорожування. Туристична екзистенція як спосіб буття особистості.

Антропологія туризму. Сутність філософської концепції антропологізму. Поняття «людина» як наріжна світоглядна категорія. Здатність людини розвиватися в подорожах. Цілющий вплив подорожей. Формування світу цивілізованого співжиття в туризмі. Концепція «світ як господарство». Людина-господар як суб'єкт туристської активності та туристичної діяльності. Характеристики людини-господаря в туризмі. Позитивні емоції та антропологічне зростання особистості в туризмі.

Аксіологія туризму. Аксіологія як філософська теорія цінностей. Поглиблення уявлень туриста про власні та чужі цінності в результаті подорожі. Формування комунікативної культури особистості туриста. Поєднання цінностей індивідуальної свободи та спільної відповідальності. Гуманістично-терапевтичний сенс комунікативної культури. Принципи самодостатності особистості; толерантності; доброзичливості. Формування загально-планетарної мережі міжособистісної комунікації. Феномен «народної дипломатії».

Тема 5. Психологія та етика туризму

Проблема наукової оцінки особливостей поведінки туриста. Туризм як психологічний феномен. Психологія туризму як наука. Об'єкт дослідження психології туризму. Предмет дослідження психології туризму. Функції психології туризму. Поняття та категорії психології туризму. Основні категорії психології. Специфічні психологічні категорії.

Методологія і методи дослідження психології туризму. Принципи, теорії та концепції психології туризму. Діяльнісний підхід як основа теоретико-методологічного підходу психології туризму. Головні та додаткові методи психологічного дослідження в туризмі.

Соціально-психологічні аспекти туризму. Інтраіндивідуальні процеси. Інтеріндивідуальні процеси. Групові процеси.

Психічні трансформації особистості туриста. Дослідження мотивації туристської активності. Система внутрішніх переживань туриста. Потреба у самореалізації. Динаміка спонукальних мотивів туриста.

Етичний вимір туризму. Етика туризму як наука про мораль. Основні моральні поняття. Становлення етики туризму. Приоритет духовних цінностей у практиці туризму. Етична компонента основних нормативних актів ЮНВТО. Суперечності

усвідомлення етичних проблем у вітчизняній туристичній практиці.

Основні проблеми етики туризму. Моральна амбівалентність соціального туризму. Туристичний вимір проблеми бідності та багатства. Суперечливість інтересів споживача туристичного продукту та суб'єкта туристичної діяльності. Наявність видів туристичної діяльності, спрямованої на експлуатацію людини, що принижують її гідність і честь.

Принципи та функції етики туризму. Етика туризму як теоретичний феномен та вид практичної діяльності людини. Принципи гуманізму, толерантності, інтернаціоналізму. Прогностична функція етики туризму. Моральна компонента туристичної свідомості. Виховна та комунікативна функції етики туризму. Проблема екзистенційної ідентичності людини в етиці туризму. Феномен щастя в подорожах. Туризм як засіб подолання проблеми самотності та збереження моральних норм.

Феномен туристичної групи. Тур-лідер (керівник) групи. Учасники групи. Конфліктогенність у туристичній групі. Правила поведінки туристичної групи.

Модуль 2. Прикладні аспекти туризмології.

Тема 6. Географія туризму та рекреації.

Наукова проблема визначення об'єкта та предмета географії туризму та рекреації у туризмологічному дискурсі. Турист як суб'єкт туристичного процесу.

Геософські засади географії туризму. Геосистемний, діяльнісний, хронологічний (просторовий), технолого-детерміністський підходи у географічних дослідженнях туризму.

Розвиток і трансформація предметної сутності географічних досліджень туризму. Етапи розвитку географічних досліджень туризму. Ресурсно-інформаційний етап. Інфраструктурно-господарський етап. Ринковий етап. Збалансований (сталий) розвиток як перспективний етап першої половини ХХІ ст.

Сутність сучасної географії туризму. Трансформація предметної сутності географічних досліджень туризму. Основні напрями досліджень географії туризму. Місце географії туризму в структурі туризмології. Географія рекреації і туризму як міждисциплінарний напрям географічних досліджень. Поняття і категорії географії туризму і рекреації. Туристичний процес; геопросторова організація туристичного процесу; територіальна організація рекреації та туризму; територіальна структура рекреації і туризму; індустрія туризму; дестинації; атракція.

Природнича компонента географії туризму і рекреації. Поняттєво-категоріальний апарат природничої географії. Рекреаційно-туристичне природокористування; рекреаційний потенціал території; рекреаційний ландшафт; рекреаційна ємність ландшафту; рекреаційні навантаження.

Методи географії туризму і рекреації.

Базові концепції географії туризму і рекреації. Концепція територіальних рекреаційних систем. Концепція рекреаційно-географічного (туристичного)

простору. Концепція сприйняття простору. Концепція периферії (теорія розташування об'єктів туризму і відпочинку). Концепція туристичної урбанізації. Концепція району (території) туристичної активності.

Просторовий вимір сучасних тенденцій розвитку туризму. Особливості геопросторової організації туристичного процесу.

Тема 7. Соціологія туризму та рекреації

Соціологія туризму як прикладна наукова дисципліна. Традиційна соціологія вільного часу людини. Дослідження туризму як виду відпочинку людини. Завдання соціології туризму. Дослідження туризму як окремого виду торгівлі послугами, сфери відпочинку та рекреації, специфічного засобу формування особистості, чинника діалогу культур.

П'ятирівнева структура соціології туризму. Уявлення людини про світ, суспільство, соціальний час і простір, глобалізацію, комунікації як перший рівень соціології туризму.

Загальнотеоретичні соціологічні знання на другому рівні соціології туризму. Туризм як форма освоєння географічного, суспільного і культурного видів простору, тип соціокультурних комунікацій, форма глобалізаційних процесів і зв'язків. Соціологічна теорія особистості, теорія вільного часу та дозвілля.

Формування концепції соціології туризму на третьому рівні соціології туризму. Об'єкт дослідження соціології туризму. Предмет дослідження соціології туризму. Туристична діяльність і туристська активність. Поняття і категорії галузевої соціології туризму.

Емпіричні дослідження на четвертому рівні соціології туризму. Зміст дослідження. Позитивний імідж країни. Туристична привабливість і стандарти обслуговування туристів.

Прикладні дослідження на п'ятому рівні соціології туризму. Оцінка позитивних сторін і недоліків окремих туристичних підприємств, готелів, ресторанів, підприємств транспорту і зв'язку, привабливості програм, маршрутів і екскурсій тощо. Вдосконалення категоріального апарату соціології туризму.

Мотивація туристичної діяльності. Потреби людини соціальної у русі, пізнанні та самопізнанні. Становлення особистості в біологічному, соціальному та духовному аспектах. Процес переміщення людини у фізичному просторі в туризмі. Перехідні етапи становлення особистості і туризм. Основна та опосередковані цілі туристичної подорожі. Бінарні потреби туриста та види туризму.

Туризм як соціальний інститут і чинник соціалізації. Концепт «кордон». Соціальний ареал особистості. Соціалізація особистості в туризмі. Досвід подорожування.

Тема 8. Культурологія дозвілля та туризму

Соціокультурна компонента розвитку туризму. Культурологічна складова туризму. Дискусійні питання визначення об'єкта і предмета культурології.

Концепти «вільний час», «дозвілля», «культурно-дозвіллева діяльність». Туризм як вид серйозної дозвіллевої діяльності. Анімаційна діяльність у туризмі. Культурологія туризму як теорія культурних трансформацій особистості у контексті туристичної подорожі.

Засоби та механізми закріплення культурно значущої інформації в культурології туризму та в практиці туристичної діяльності. Культурологія внутрішнього, виїзного та в'їзного туризму.

Культуротворче значення туризму. Культурний розвиток особистості у процесі переміщення в інший соціокультурний простір. Культурно-комунікативна та особистісно-трансформуюча функції туризму. Ущільнення культурної комунікації завдяки розвитку туризму. Збереження та передання природної та історико-культурної спадщини, взаємообмін духовними та культурними цінностями в туризмі. Ефект туристичної крос-культурної міжрегіональної комунікації. Формування нових якостей креативних особистостей.

Гуманізуюча місія культурного туризму. Соціально-вирівнювальний сенс туризму. Зняття соціального напруження в умовах конкуренції багатих і бідних країн. Конфлікт цінностей різних способів життя. Сприяння культурній взаємодії різних етносоціальних груп засобами туризму. Комунікація культур через особистість туриста і людини-носія місцевої етнокультури. Культурний шок у туризмі.

Туристична діяльність як чинник збагачення культурних потреб людини. Туризм як сфера задоволення потреб людини. Базові потреби і потреби духовного зростання особистості. Рекреаційні потреби людини. Зміцнення загального і репродуктивного здоров'я. Емоційно-чуттєві потреби туриста. Пізнавальні потреби туриста. Потреба у самореалізації особистості. Духовні цінності і духовний продукт. Туризм як елемент інфраструктури глобального духовного виробництва. Двомірний характер впливу туризму на культурний розвиток особистості.

Туризм як універсальний засіб пізнання іншої культури. Інкультурація як освоєння туристом систем інших культурних і духовних цінностей. Гуманізація та вдосконалення культурного рівня мережі туристичної комунікації. Адитивний ефект комунікативної взаємодії у туризмі.

Тема 9. Праксеологія туризму та рекреації

Філософська праксеологія туризму та рекреації. Праксеологія як теорія організування практичної діяльності та управління. Практика рекреаційної активності людини. Практика рекреаційної діяльності. Практика туристської активності людини. Практика туристичної діяльності. Практика рекреаційно – туристичної діяльності. Практика культурно-дозвіллевої діяльності. Практика дозвіллево-туристичної діяльності. Практика анімаційної діяльності у туризмі та рекреації.

Прагматизм як метод. Праксеологія туризму та рекреації як методологія дослідження способів діяльності з погляду її ефективності. Суперечність праксеології туризму та рекреації між вигодою як метою туристичної діяльності та мораллю як обмежувачем користоловства. Класична праксеологія. Гуманістична

версія практицизму та неопрагматизму в туризмі та рекреації.

Праксеологія як теоретична основа моделювання стратегічного розвитку туризму та рекреації. Філософські аспекти менеджменту і маркетингу в туризмі та рекреації. Праксеологія як технологія ефективної діяльності фахівців з туризму та рекреації. Праксеологічні аспекти підготовки кадрів для сфери туризму та рекреації.

Проблематика праксеології. Антиномії туристичної та рекреаційної діяльності. Соціокультурні проблеми масового туризму (туризму пересічної особистості). Масова культура в туризмі та рекреації. Симулякри артефактів. Змасовлення та туристсько-ігровий спосіб життя особистості. Антисоціальні явища в туризмі та рекреації. Етичний та культурний вимір концепції сталого розвитку туризму та рекреації. Інклюзивна модель сталого розвитку туризму та рекреації. Інклюзивний розвиток туризму та інклюзивний туризм.

Соціальний туризм в контексті концепції соціально орієнтованої держави та держави добробуту. Соціальний туризм як формат народної дипломатії у поствоєнному суспільстві. Соціальний туризм у вузькому значенні поняття.

Екологічний туризм та потреби здорового середовища проживання. Туризм та екологічне навантаження рекреаційних територій. Екологічний імператив розвитку туризму та рекреації. Екологічна спрямованість відповідального туризму.

Тема 10. Туристична проблемологія

Сутність проблемного мислення в туризмі та рекреації. Проблемність як атрибут людського життя. Проблемологія як методологічна основа проблемного способу мислення. Поняття проблеми як категорії. Системний підхід і алгоритм проблемного мислення в туризмі.

Методологічні проблеми дослідження туристичного руху. Особливості проблемного поля туризму. Формування критеріїв оцінки впливу туристичної діяльності на основні компоненти суспільного життя. Комплексний характер впливу туризму на навколишнє середовище. Суперечливий характер звуження поля аналізу існуючих проблем. Дослідження впливу на туризм процесів глобалізації в умовах нестабільності.

Особливості дослідження проблем економічних наслідків розвитку туризму. Оцінка доходів від туризму та показників у сфері туризму. Система стандартизації розрахунків та рекомендації по статистиці туризму. Проблема оцінки туристичних потоків. Економічні проблеми розвитку туризму в Україні. Трансформація сфери туризму в умовах воєнного стану.

Соціокультурні проблеми розвитку туризму. Позитивні аспекти взаємодії туристів та місцевого населення. Зростання соціальної напруженості у туристичних DESTINATIONАХ в умовах розвитку масового туризму. Модель впливу розвитку туризму на зростання стресового стану місцевого населення. Індекс роздратування. Поріг толерантності.

Негативний вплив туризму на довкілля та стратегія сталого розвитку відповідального туризму. Вплив повітряного, водного і наземного туристичного транспорту на погіршення екологічної ситуації. Забруднення довкілля сміттям.

Екологічні стандарти для організації роботи пляжів. Перевантаження рекреаційних територій. Овертуризм. Гранично допустимі норми відвідування для окремих зон та окремих видів туристичних подорожей. Проблема екологізації туристичних практик.

Проблема альтернативного туризму. Демасовізація та дестандартизація туризму. Інноваційний туристичний продукт. Інфраструктура альтернативного туризму.

Проблема безпеки в туризмі. Туристичне право як категорія туризмології. Базові положення безпекової політики в туризмі. Принципи організації безпеки в туризмі. Проблема організації подорожей та надання послуг гостинності в умовах пандемії COVID – 19. Проблема безпеки туризму та рекреації в умовах воєнного стану.

Педагогічні проблеми розвитку туризму. Проблема партнерської взаємодії учасників освітнього процесу. Інклюзивна модель організації освітньої діяльності осіб з особливими освітніми потребами. Проблема дидактичного забезпечення навчального процесу в умовах практико-орієнтованого навчання. Проблема оцінки результатів навчання: студентський погляд.

Перспективи туризмологічних досліджень. Туристична наука про людину. Туристичне господарствознавство як постнекласичне наукове знання та навчальна дисципліна. Туристичне господарствознавство як постдисциплінарний проект.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4.1 Тематичний план навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<i>Модуль 1. Теоретико-методологічні засади туризмології</i>					
Тема 1 (Лекція 1). Туризмології у системі туризмознавства Лекція 1. Туризмологія у системі туризмознавства. 1. Туризм як планетарний феномен 2. Місце туризмології в структурі соціогуманітарних наук 3. Туризмологія як наукова дисципліна 4. Туризм як соціальний інститут	2	Практичне заняття 1. Туризмологія у системі туризмознавства. 1. Міждисциплінарний характер дослідження туризму. 2. Моделі і підходи формування інтегрованої теоретико-методологічної науки про туризм.	2	Вибрати тему дослідно-аналітичного завдання. Підготувати реферат / презентацію на тему: «Критичний огляд інформаційних джерел із визначення туризмології як науки»	9
		Практичне заняття 2. Туризмологія у системі туризмознавства. 1. Об'єкт, предмет і суб'єкт туризмології 2. Атрибутивні ознаки туризму як соціального інституту	2		
Тема 2 (Лекція 2). Туризмологічні концепти 1. Концепти «людський вимір туризму», «турист», «туризм», як	2	Практичне заняття 3. Туризмологічні концепти 1. Понятійний апарат туризмології. 2. Терміни, що зафіксовані у	2	Підготувати реферат на тему: «Визначення основних концептів у роботах туризмологів».	9

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
		2. Туризмологічні дослідження в регіонах України.			
<p>Тема 4 (Лекція 3). Філософія туризму як методологічна основа туризмології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні розділи філософії туризму. Онтологія туризму. 2. Феноменологія туризму. 3. Герменевтика туризму. 4. Екзистенціологія туризму. 5. Антропологія туризму. 6. Аксиологія туризму 	2	<p>Практичне заняття 6. Філософія туризму як методологічна основа туризмології</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні наукові праці з філософії туризму на порталі «Туристична бібліотека». 2. Цінності туризму 	2	Підготувати реферат / презентацію на тему: «Основні розділи філософії туризму»	9
<p>Тема 5 (Лекція 4). Психологія та етика туризму</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічні підходи в оцінці поведінки подорожуючої людини 2. Мотивація туристської активності людини 3. Етика туризму як форма прикладної моралі 4. Основні проблеми етики туризму 	2	<p>Практичне заняття 7. Психологія та етика туризму</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діяльнісний підхід у психології туризму 2. Феномен туристичної групи <p>Практичне заняття 8. Психологія та етика туризму</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етика туризму як вид практичної діяльності людини 2. Етична складова основних 	2	Підготувати реферат / презентацію на тему: «Проблеми етики туризму у документах ЮНВТО».	9

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
		нормативних документів ЮНВТО. 3. Суперечності усвідомлення етичних проблем у вітчизняній туристичній практиці.			
<i>Модуль 2. Прикладні аспекти туризмології</i>					
Тема 6 (Лекція 5). Географія туризму та рекреації 1. Місце географії туризму та рекреації у структурі туризмології 2. Поняття і категорії географії туризму та рекреації 3. Природнича компонента географії туризму та рекреації 4. Базові концепції географії туризму та рекреації	2	Практичне заняття 9. Географія туризму та рекреації 1. Територіальна організація туризму та рекреації 2. Принципи розміщення туристичних ресурсів Практичне заняття 10. Географія туризму та рекреації 1. Туристичне споживання природних ресурсів 2. Принципи сталого розвитку туризму та рекреації	2 2	Підготувати доповідь / презентацію на тему «Людина у моделі геопросторової організації туристичного процесу»	9
Тема 7 (Лекція 6). Соціологія туризму та рекреації 1. Місце соціології туризму та рекреації у структурі туризмології 2. П'ятирівнева структура	2	Практичне заняття 11. Соціологія туризму та рекреації 1. Структура соціології туризму 2. Проблеми мотивації туристської активності та туристичної діяльності	2	Підготувати доповідь / презентацію на тему: «Туризм як чинник соціалізації особистості»	9

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
соціології туризму 3. Мотивація туристської активності та туристичної діяльності 4. Соціологічна оцінка туристичних практик		Практичне заняття 12. Соціологія туризму та рекреації 1. Соціологічні аспекти дослідження туризму та рекреації 2. Соціалізація особистості в туризмі та рекреації	2		
Тема 8 (Лекція 7). Культурологія дозвілля та туризму 1. Місце культурології дозвілля та туризму в структурі туризмології 2. Культуротворче значення туризму 3. Гуманізуюча місія культурного туризму 4. Туризм як чинник збагачення культурних потреб людини	2	Практичне заняття 13. Культурологія дозвілля та туризму 1. Культурологія внутрішнього, виїзного та в'їзного туризму 2. Формування нових якостей креативних особистостей Практичне заняття 14. Культурологія дозвілля та туризму 1. Культурна взаємодія етносоціальних груп засобами туризму 2. Туризм як універсальний засіб пізнання іншої культури	2 2	Підготувати доповідь / презентацію на тему: «Міжкультурна комунікація в туризмі»	9
Тема 9 (Лекція 8). Праксеологія туризму та рекреації	2	Практичне заняття 15. Праксеологія туризму та рекреації	2	Підготувати доповідь на семінар-дискусію:	9

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
1. Місце філософської праксеології туризму та рекреації в структурі туризмології 2. Проблематика праксеології туризму та рекреації Соціальна та екологічна спрямованість відповідального туризму		3. Місце філософської праксеології туризму та рекреації в структурі туризмології 4. Проблематика праксеології туризму та рекреації 5. Соціальна та екологічна спрямованість відповідального туризму		«Поствоєнний розвиток туризму в Україні на основі міжнародного досвіду»	
Тема 10. Туристична проблемологія 1. Сутність проблемного мислення в туризмі та рекреації 2. Економічні наслідки розвитку туризму та рекреації 3. Соціокультурні проблеми розвитку туризму та рекреації 4. Негативний вплив туризму та рекреації на довкілля 5. Проблема альтернативного туризму 6. Проблема безпеки в туризмі та рекреації 7. Педагогічні проблеми розвитку	-	Практичне заняття 16. Туристична проблемологія 1. Сутність проблемного мислення в туризмі та рекреації 2. Економічні наслідки розвитку туризму та рекреації 3. Соціокультурні проблеми розвитку туризму та рекреації 4. Негативний вплив туризму та рекреації на довкілля 5. Проблема альтернативного туризму 6. Проблема безпеки в туризмі та рекреації 7. Педагогічні проблеми розвитку	2	Підготувати доповідь на круглий стіл: «Проблеми підготовки магістрів з туризму»	9

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
туризму та рекреації 8. Туристична наука про людину.		туризму та рекреації 8. Туристична наука про людину.			

Таблиця 4.2 Тематичний план навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<i>Модуль 1. Теоретико-методологічні засади туризмології</i>					
Тема 1 (Лекція 1). Туризмології у системі туризмознавства Лекція 1. Туризмологія у системі туризмознавства. 1. Туризм як планетарний феномен 2. Місце туризмології в структурі соціогуманітарних наук 3. Туризмологія як наукова дисципліна 4. Туризм як соціальний інститут	2	Практичне заняття 1. Туризмологія у системі туризмознавства. Міждисциплінарний характер дослідження туризму. 2. Моделі і підходи формування інтегрованої теоретико-методологічної науки про туризм.	2	Вибрати тему дослідно-аналітичного завдання. Підготувати реферат / презентацію на тему: «Критичний огляд інформаційних джерел із визначення туризмології як науки»	12

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<p>Тема 2 (Лекція 2). Туризмологічні концепти</p> <p>1. Концепти «людський вимір туризму», «турист», «туризм», як епіцентр теоретичної рефлексії туризму.</p> <p>2. «Подорож» як системоутворювальне поняття туристичної науки.</p> <p>1. Концепти «туристичний продукт», «туристичні ресурси», «туристична індустрія» у системі туризмологічного знання.</p> <p>2. «Соціокультурні комунікації» як особливий вид взаємодії в туризмі</p>	2	-	-	Підготувати реферат на тему: «Визначення основних концептів у роботах туризмологів».	12
<p>Тема 3. Історичний розвиток туризму та еволюція туризмологічного знання.</p> <p>1. Історичний підхід у туризмології</p> <p>2. Генезис науки про туризм</p> <p>3. Формування наукових</p>	-	-	-	Підготувати реферат / презентацію на тему: «Українська школа туризмології»	11

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
принципів організації туристичного руху. 4. Генезис туризмологічних досліджень в Україні.					
Тема 4 (Лекція 3). Філософія туризму як методологічна основа туризмології 1. Основні розділи філософії туризму. Онтологія туризму. 2. Феноменологія туризму. 3. Герменевтика туризму. 4. Екзистенціологія туризму. 5. Антропологія туризму. 6. Аксиологія туризму	2	-	-	Підготувати реферат / презентацію на тему: «Основні розділи філософії туризму»	11
Тема 5. Психологія та етика туризму 1. Психологічні підходи в оцінці поведінки подорожуючої людини 2. Мотивація туристської активності людини 3. Етика туризму як форма прикладної моралі 4. Основні проблеми етики	-	-	-	Підготувати реферат / презентацію на тему: «Проблеми етики туризму у документах ЮНВТО».	11

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
туризму					
<i>Модуль 2. Прикладні аспекти туризмології</i>					
Тема 6. Географія туризму та рекреації 1. Місце географії туризму та рекреації у структурі туризмології 2. Поняття і категорії географії туризму та рекреації 3. Природнича компонента географії туризму та рекреації 4. Базові концепції географії туризму та рекреації	-	-	-	Підготувати доповідь / презентацію на тему «Людина у моделі геопросторової організації туристичного процесу»	11
Тема 7. Соціологія туризму та рекреації 1. Місце соціології туризму та рекреації у структурі туризмології 2. П'ятирівнева структура соціології туризму 3. Мотивація туристської активності та туристичної діяльності 4. Соціологічна оцінка туристичних практик	-	-	-	Підготувати доповідь / презентацію на тему: «Туризм як чинник соціалізації особистості»	11

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
Тема 8. Культурологія дозвілля та туризму 1. Місце культурології дозвілля та туризму в структурі туризмології 2. Культуротворче значення туризму 3. Гуманізуюча місія культурного туризму 4. Туризм як чинник збагачення культурних потреб людини	-	-	-	Підготувати доповідь / презентацію на тему: «Міжкультурна комунікація в туризмі»	11
Тема 9. Праксеологія туризму та рекреації 1. Місце філософської праксеології туризму та рекреації в структурі туризмології 2. Проблематика праксеології туризму та рекреації Соціальна та екологічна спрямованість відповідального туризму	-	-	-	Підготувати доповідь на семінар-дискусію: «Поствоєнний розвиток туризму в Україні на основі міжнародного досвіду»	11
Тема 10. Туристична проблемологія 1. Сутність проблемного мислення	-	-	-	Підготувати доповідь на круглий стіл: «Проблеми підготовки магістрів з	11

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання практичного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Кількість годин
<p>в туризмі та рекреації</p> <p>2. Економічні наслідки розвитку туризму та рекреації</p> <p>3. Соціокультурні проблеми розвитку туризму та рекреації</p> <p>4. Негативний вплив туризму та рекреації на довкілля</p> <p>5. Проблема альтернативного туризму</p> <p>6. Проблема безпеки в туризмі та рекреації</p> <p>7. Педагогічні проблеми розвитку туризму та рекреації</p> <p>8. Туристична наука про людину.</p>				туризму»	

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Таблиця 5. Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни

Назва модулю, теми	Вид навчальної роботи					Кількість балів
	відвідування та обговорення матеріалу занять	захист виконаного домашнього завдання	виконання навчальних завдань	завдання самостійної роботи	тестування	
<i>Модуль 1. Теоретико-методологічні засади туризмології</i>						
Тема 1. Туризмологія у системі туризмознавства.	1	1	1	1	1	5
Тема 2. Туризмологічні концепти.	1	1	1	1	1	5
Тема 3. Історичний розвиток та еволюція туризмологічного знання.	1	1	1	1	1	5
Тема 4. Філолософія туризму як методологічна основа туризмології.	1	1	1	1	1	5
Тема 5. Психологія та етика туризму.	1	1	1	1	1	5
Поточний контроль						5
<i>Модуль 2. Прикладні аспекти туризмології</i>						
Тема 6. Географія туризму та рекреації.	1	1	1	1	1	5
Тема 7. Соціологія туризму та рекреації.	1	1	1	1	1	5
Тема 8. Культурологія дозвілля та туризму.	1	1	1	1	1	5
Тема 9. Праксеологія туризму та рекреації.	1	1	1	1	1	5
Тема 10. Туристична проблемологія.	1	1	1	1	1	5
Поточний контроль						5
Підсумковий контроль	Екзамен					40
Разом						100

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні

1. Абрамов В. В. Конспект лекцій з дисципліни «Туризмологія» (для магістрів спеціальності 8.14010301 – Туризмознавство) / В. В. Абрамов; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015. – 71 с.
2. Інновінг в туризмі : монографія; за заг. ред. А. А. Мазаракі. – Київ : Київ. нац. торг.-економ. ун-т, 2016. – 531 с.
3. Кручек О. А. Основи туризмології: навчальний посіб. / О. А. Кручек, С. Ф. Соляник, О. В. Парубець, С. І. Гордієнко. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 234 с.
4. Культурно-дозвіллева діяльність у сучасному світі : кол. монографія. – Київ : Ліра-К, 2017. – 328 с.
5. Лиман С. І. Історія туризму : навч. посіб. (для студентів спеціальності «Туризм») / С. І. Лиман, А. Ю. Парфіренко, І. С. Посохов. – Суми : ПФ «Видавництво «Університетська книга»», 2018. – 372 с.
6. Модернізація туризмознавства : теорія і практика партнерства : монографія / [авт. кол.]; за заг. ред. Г. П. Скляра. – Полтава : ПУЕТ, 2015. – 372 с.
7. Основи рекреалогії (економіко-екологічний та маркетинговий аспект): навч. посіб. / І. О. Гродзинська, С. Г. Нездоймінов, О. В. Гусева, А. В. Замкова. – Київ : Центр учбової літератури, 2014. – 264 с.
8. Пазенок В. С. Філософія туризму : навчальний посібник / В. С. Пазенок, В. К. Федорченко. – Київ : Кондор, 2009. – 268 с.
9. Регіональний туристичний продукт : проектний підхід до забезпечення конкурентоспроможності: монографія / За заг. ред. М. М. Їжі, К. Д. Бабова, Т. М. Безверхнюк. – Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2016. – 626 с.
10. Ткаченко Т. І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія / Т. І. Ткаченко. – Київ : Київ.нац. торг.-екон. ун-т, 2009. – 2-ге видання. – 463 с.
11. Торяник В. М. Туризмологія : підручник / В. М. Торяник, С. Е. Сардак, В. В. Джинджая. – Дніпро : ДГУ, 2022. – 306 с.
12. Туризмологія : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни студентами спеціальності 242 «Туризм» ПУЕТ / Г. П. Скляр, Л. В. Дробиш, М. М. Паньків, О. В. Федотова. – Полтава : ПУЕТ, 2018. – 172 с.
13. Туристські дестинації (теорія, управління, брендинг): монографія / А. А. Мазаракі, Т. І. Ткаченко, С. В. Мельниченко та ін., за аг.ред. А. А. Мазаракі. – Київ : Київ.нац.торг.-екон.ун-т, 2013. –388 с.
14. Федорченко В. К. Туризмологія : концептуальні засади теорії туризму / В. К. Федорченко, В. С. Пазенок, О. А. Кручек. – Київ : Академія, 2013. – 368 с.
15. Феленчак Ю. Б. Соціальна доктрина туризму : монографія / Ю. Б. Феленчак. – Львів : ГАЛИЧ-ПРЕС, 2021. – 340 с.
16. Ярьоменко С. Г. Туристичні ресурси України : навч. посіб. / С. Г. Ярьоменко. –

Додаткові

17. Божко Л. Д. Креативний туризм: постнекласична варіація культурного туризму / Л. Д.Божко // Дозвілля та туризм у постнекласичній перспективі: матеріали методологічного міждисциплінарного інтернет-семінару (м. Полтава. 3 грудня 2020 р.). – Полтава: ПУЕТ, 2020. – С. 3-5.
18. Гаврилюк А. Теоретико-методологічні засади історико-філософського осмислення сутності туризму як соціогуманітарного феномену / А. Гаврилюк // Зб.наук.пр. Національної академії державного управління при Президентові України. – 2019. – Вип. 2. – С. 17-25.
19. Данелюк А. Екзистенційні виміри туризму / А. Данелюк, М. Мельничук // Науковий вісник Чернівецького національного університету. Серія: Філософія. – 2016. – Вип. 779. – С. 81-86.
20. Дащук Ю.С. Досвід використання smart-технологій в управлінні туристичним продуктом міста / Ю. С. Дащук, М. І. Лепкий // Приазовський економічний вісник. – 2019. – Вип. 3. – С. 294-299.
21. Кравцов С. С. Корпоративна соціальна відповідальність туристичного підприємства: сутність та напрями впровадження / С. С. Кравцов, А. М. Клімова // Ефективна економіка. – 2019. – № 10.
22. Культенко В. П. Філософське розуміння перспектив і цілей розвитку сучасного туризму / В. П. Культенко, Т. В. Горбатюк // HUMANITARIAN STUDIOS: PEDAGOGICS, PSYCOLOGY, PHILOSOPHY. – 2018. – Vol. 9. – № 5. – С.103-107.
23. Любіцева О. О. Проблематика становлення туризмології як науки / О.О. Любіцева, М. П. Мальська, Ю. В. Зінько // Туристичне господарство у світі гуманістичних ідей Г. С. Сковороди (до 300-річчя з дня народження мислителя): матеріали методологічного міждисциплінарного інтернет-семінару (м. Полтава, 3 грудня 2022 р.). – Полтава: ПУЕТ, 2022. – С. 3-8.
24. Оболенцева Л. В. Розробка концепції стратегії розвитку соціального туризму в Україні: Європейській досвід та національні реалії / Л. В. Оболенцева // Проблеми економіки. – 2020. – № 4. – С. 58-66.
25. Панова І. О. Креативні індустрії як чинник розвитку туризму в Полтавській області / І. О. Панова, В. І. Степаненко // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країзнавство. Туризм». – 2022. – Вип. 15. – С. 115-124.
26. Поченюк А. П. Методичні аспекти управління враженнями у сільському туризмі / А. П. Поченюк // Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. – 2019. – Т.30. – № 5. – С. 25-30.
27. Радіонова О.М. Креативність і туризм: діалектика взаємозв'язку (міжнародний досвід) / О. М. Радіонова, Л. В. Оболенцева, С. А. Александрова // Науковий вісник Ужгородського національного університету Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2020. – Вип. 29. – С. 138-141.

28. Скляр Г. П. Методологічне значення гуманістичних ідей Г.С. Сковороди для розвитку туризмології / Г. П. Скляр // Туристичне господарство у світлі гуманістичних ідей Г. С. Сковороди (до 300-річчя з дня народження мислителя): матеріали методологічного міждисциплінарного інтернет-семінару (м. Полтава, 3 грудня 2022 р.). – Полтава: ПУЕТ, 2022. – С. 29-43.
29. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text>.
30. Ящишина І. В. Реалізація концепції смарт-туризму: світовий досвід та вітчизняна практика / І. В. Ящишина // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка». – 2019. – № 14. – С. 54-59.
31. UNWTO Tourism Highlights. URL: <http://mkt.unwto.org/publicaton/unwto-tourism-highlights>.
32. UNWTO World Tourism Barometr. URL: <http://mkt.unwto.org/barometer> .
33. World Tourism Organization/сайт. URL:<https://www.unwto.org/>.

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів – відсутнє.

3. Дистанційний курс «Туризмологія», який розміщено у програмній оболонці Moodle на платформі Центру дистанційного навчання ПУЕТ (<https://el.puet.edu.ua/>).